

Zpráva o výkonu regionálních funkcí
knihoven v Olomouckém kraji
za rok 2022

VĚDECKÁ
KNIHOVNA
V OLOMOUCI

VKOL

Úvod

Vědecká knihovna v Olomouci jakožto krajská knihovna Olomouckého kraje na základě § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb zajišťuje mimo jiné i krajskou koordinaci výkonu regionálních funkcí.

Při poskytování regionálních služeb vychází z následujících dokumentů:

- Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinace v rámci České republiky z roku 2019.
- Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky.
- Koncepce zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Olomouckého kraje na období 2021 - 2027.

Činnosti v oblasti regionálních funkcí v kraji zajišťuje oddělení regionálních služeb knihovnam Olomouckého kraje. Krajská knihovna je spolu s pověřenými knihovnami garantem plnění cílů regionálních funkcí v Olomouckém kraji.

Pracovníci oddělení plní a koordinují regionální funkce v kraji. Při této své práci spolupracují s pověřenými knihovnami, s Knihovnickým institutem Národní knihovny ČR a Sekcí pro regionální funkce Sdružení knihoven ČR, pravidelně se také účastní porad Sekce vzdělávání SKIP a od roku 2022 porad Sekce veřejných knihoven. Mezi hlavní činnosti patří poradenská činnost, metodické návštěvy, aktualizace adresáře knihoven v kraji, budování krajského webového portálu pro knihovníky. Důležitou součástí této činnosti je také organizace odborného vzdělávání knihovníků.

V roce 2022 byly regionální funkce zajišťovány pro 473 obsluhovaných knihoven, což je stejný počet jako v roce předešlém.

Tato zpráva je zpracována v souladu s Metodickým pokynem MK ČR k zajištění výkonu RF knihoven a jejich koordinaci na území ČR. Údaje a data v ní jsou čerpány ze zpráv a výkazů o výkonu RF v roce 2022 pověřených knihoven v Olomouckém kraji.

1. Finanční zabezpečení výkonu regionálních funkcí

V roce 2022 Olomoucký kraj pro zajištění a výkon regionálních funkcí vyčlenil částku 12 822 000 Kč. V souvislosti se zvýšením tarifních mezd zaměstnanců ve veřejné sféře, byla částka dodatečně navýšena o 298 000 Kč. Celkem tak Olomoucký kraj na výkon a zajištění regionálních funkcí poskytl 13 120 000 Kč

Dotace byla pověřeným knihovnám poskytnuta na základě Smlouvy o přenesení výkonu regionálních funkcí uzavírané s Vědeckou knihovnou v Olomouci a Smlouvy o poskytnutí dotace mezi Olomouckým krajem a pověřenými knihovnami, která byla uzavřena dne 18. 1. 2021. Finanční prostředky měly knihovny k dispozici v druhé polovině února. Částka byla mezi pověřené knihovny rozdělena dle Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven. Dne 14. 12. 2022 byl ještě podepsán dodatek č. 1 k veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace, který se týkal navýšení částky na RF v průběhu roku.

Tab. 1: Přehled dotací RF na rok 2022

	2019	2020	2021	2022
Městská knihovna Šumperk	2 254 125	2 443 401	2 410 939	2 460 414
Městské kulturní zařízení Jeseník	679 094	726 629	712 395	725 264
Městská knihovna Prostějov	2 293 655	2 473 975	2 500 539	2 558 685
Knihovna města Olomouce	2 827 246	2 993 894	3 041 247	3 102 451
Městská knihovna Přerov	1 312 387	1 390 702	1 409 238	1 438 186
Městské kulturní zařízení Hranice	740 873	799 739	775 216	795 834
Městská knihovna v Lipníku	574 620	645 660	624 426	653 166
Vědecká knihovna v Olomouci	1 248 000	1 348 000	1 348 000	1 386 000
Celkem	11 930 000	12 822 000	12 822 000	13 120 000

Tab. 2: Porovnání finančních nákladů na nákup knih, služeb a na mzdy

Náklady na:	2020			2021			2022		
	knihy	mzdy	služby	knihy	mzdy	služby	knihy	mzdy	služby
Šumperk	22,51	36,61	24,51	20,30	37,05	24,41	20,38	37,84	23,97
Jeseník	15,31	47,41	18,85	17,64	47,97	16,84	13	51,42	16,55
Prostějov	17,44	59,01	0	17,04	59,07	0	15,61	60,20	0
Olomouc	31,22	31,06	9,05	29,85	33,05	9,22	32,65	32,23	7,87
Přerov	27,81	43,96	7,16	22,92	47,41	7,08	19,22	49,73	6,94
Hranice	18,16	35,20	29,77	17,91	35,89	31,19	13,41	37,84	31,52
Lipník	41,80	16,38	28,99	29,04	24,65	30,98	27,71	26,38	29,62
Celkem % z dotace	24,66	40,33	13,35	22,60	41,98	13,28	21,92	42,89	12,77

2. Obsluhované knihovny

Síť knihoven v Olomouckém kraje lze považovat za stabilní a v posledních letech nedochází k žádným výrazným výkyvům v počtu obsluhovaných knihoven. V roce 2022 bylo obsluhováno 473 knihoven, což je stejný počet jak v roce předešlém. Síť knihoven v regionech zůstala beze změny. V regionu Olomouc není vyřešena Obecní knihovna Strukov – dle obce je její činnost pozastavena. Dále došlo k dočasnému uzavření, avšak ne zrušení, knihoven v regionu Prostějov z důvodů velmi malé

návštěvnosti nebo odchodu knihovníka. Se starosty bude jednáno o jejich opětovném otevření. Knihovna Bílovice dočasně uzavřena z důvodu rekonstrukce.

V regionu Přerov stále evidujeme pět nezařazených knihoven, které nejsou příjemci regionálních služeb. Těmto knihovnám je pouze zasílána nabídka odborného školení a zpracována statistika. Od konce roku 2020 je opět mezi nezařazenými Městská knihovna Tovačov.

Tab. 3: Počet obsluhovaných knihoven v roce 2022

Region	Celkový počet knihoven	Z toho:		
		profesionálních knihoven	střediskových knihoven	poboček
Šumperk	90	14	7	20
Jeseník	24	7	4	0
Prostějov	111	7	0	13
Olomouc	126	12	4	19
Přerov	58	2	2	0
Hranice	32	3	2	5
Lipník	32	3	3	0
Celkem	473	48	22	57

3. Hodnocení jednotlivých činností regionálních funkcí

3.1. Poradenská, konzultační a metodická činnost

Poradenská, konzultační a metodická činnost stále patří k nejvíce využívaným službám, využilo ji 86,48 % obsluhovaných knihoven (do procentuálního vyjádření nejsou započítány knihovny obslužené VKOL).

Meziročně došlo k mírnému poklesu v počtu obslužených knihoven, v roce 2022 bylo obsluženo o 15 knihoven méně. Velmi výrazně však klesl počet poskytnutých konzultací a to o 1 119. Velmi skokově klesl počet poskytnutých konzultací v regionu Olomouc, ale zde byl v roce 2021 počet konzultací rekordní. V minulých dvou letech můžeme důvod vysokého počtu konzultací vidět v tom, že byl omezen osobní kontakt, a tak se komunikace přesunula z osobních setkání právě na telefonáty a mail. V průběhu pandemie a vládních omezení také knihovny potřebovaly více konzultovat provoz knihoven. Po dvouletém poklesu počtu metodických návštěv se vývoj obrátil a v roce 2022 se uskutečnilo o 61 metodických návštěv více.

Poradenská a konzultační činnost se nejčastěji zaměřuje na pomoc při zpracování grantových žádostí, ovládání knihovních systémů Clavius, Claviu REKS a Tritius, vedení výpůjčního protokolu, zpracování statistických výkazů. Konzultace se často týkají i výkonu regionálních funkcí. Knihovníci také konzultují s metodiky soutěž Vesnice roku a přípravu knihovny na návštěvu hodnotící komise.

Tab. 4: Porovnání konzultační a metodické činnosti

Region	Počet obslužených knihoven		Počet konzultací		Počet metodických návštěv	
	2021	2022	2021	2022	2021	2021
Šumperk	75	55	209	126	126	61
Jeseník	23	23	49	105	6	13
Prostějov	74	79	193	280	148	194
Olomouc	126	126	1 863	674	269	333
Přerov	57	57	99	102	46	58
Hranice	31	31	66	85	32	33
Lipník	32	32	94	95	34	31
Celkem bez VKOL	418	403	2 573	1 467	661	723
VKOL	160	150	203	190	15	14
Celkem s VKOL	--	--	2 776	1 657	676	737

3.2. Statistika knihovnických činností

Sběr statistických dat za rok 2022 v kraji proběhl bez problémů. Data jsou zpracovávána v programu STAT Excel, který je pro všechny regiony nakupován a placen centrálně Vědeckou knihovnou v Olomouci. Statistika je zpracovávána i pro knihovny, které nejsou zařazeny do systému RF.

Statistická data knihovny dále využívají při své práci a plánování. S výsledky seznamují zřizovatele knihoven.

3.3. Vzdělávání knihovníků v kraji

Krajská a většina pověřené knihovny připravují v rámci RF vzdělávací akce pro knihovníky Olomouckého kraje. V roce 2022 probíhaly vzdělávací akce již bez omezení.

V průběhu roku 2022 měli knihovníci možnost navštívit v Olomouckém kraji 30 vzdělávacích akcí. Této možnosti využilo 434 knihovníků ze 134 knihoven, ve VKOL pak z 30 knihoven, celkem tedy ze 164 knihoven. Nabídku vzdělávacích akcí ve VKOL využilo pouze 6,34% knihoven v regionu. Nabídky vzdělávání v celém regionu pak využilo 28,33% knihoven.

Krajské vzdělávací centrum při plánování odborného vzdělávání vychází z Koncepce k zajištění výkonu regionálních funkcí v Olomouckém kraji v letech 2021–2027, ale také z výsledků evaluačních dotazníků. Ty jsou zasílány účastníkům po každé vzdělávací akci. Sestavování vzdělávacího plánu probíhá ve spolupráci s pověřenými knihovnami a na základě aktuálních požadavků zaměstnavatelů, ale i zaměstnanců, s přihlédnutím k vývoji trendů v oboru knihovnictví a informačních služeb. Knihovníkům je také k dispozici dotazník na webu VKOL, kam mohou posílat své náměty na vzdělávací akce. Krajská knihovna ve spolupráci s Moravskou zemskou

knihovnou otevřela dva běhy E-learningového knihovnického kurzu. Kurz v rozsahu 80 hodin obsahoval 15 modulů, z nichž každý byl zakončen testem nebo praktickým úkolem. Kurz je plně tutorovaný odborníky VKOL. Jarní i podzimní běh úspěšně absolvovalo 13 účastníků, kterým bylo vydáno osvědčení o absolvování.

V roce 2022 Vědecká knihovna v Olomouci realizovala tyto vzdělávací akce:

- přednáška **Britská detektivka v kontextu vývoje žánru**, Mgr. Michal Sýkora, Ph.D.,
- seminář **Akce v knihovně – od nápadu k realizaci**, Mgr. Martina Košanová,
- seminář **Jak vyzrát na čtenářskou gramotnost**, Mgr. Pavlína Lišovská,
- školení **Analytický popis**, Mgr. Anna Vitásková,
- seminář **Jak na čtenářské workshopy**, Klára Smolíková,
- seminář **Proplouváme světem literatury pro děti a mládež**, Mgr. Pavlína Lišovská,
- šestý běh e-learningového kurzu pro knihovníky (jaro)
- sedmý běh e-learningového kurzu pro knihovníky (podzim).

V rámci dotačního programu VISK 2 byly v projektu Vzdělávání knihovníků Olomouckého kraje uskutečněny 4 kurzy.

- školení **Elektronické zdroje pro tvorbu rodokmenu**, Mgr. Petr
- školení **Knihovny.cz – Centrální portál českých knihoven**, PhDr. Iva Zadražilová,
- seminář **Jak se zorientovat v digitální džungli – mediální gramotnost**, Mgr. Kateřina Kümpel,
- školení **Elektronické informační zdroje v knihovnické praxi**, Mgr. Anna Vitásková.

Vědecká knihovna v Olomouci uspořádala celkem 13 vzdělávacích akcí v rozsahu 47,5 hodin (zde není započítáno 80 hodin e-learningové knihovnického kurzu), kterých se zúčastnilo 192 knihovníků z 30 knihoven.

V regionech evidujeme tato školení:

- **Vzdělávací seminář pro knihovny regionu Šumpersko**, Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk
- seminář **Příklady dobré praxe**, Městská knihovna v Přerově
- školení **Grafika snadno a rychle**, Městská knihovna v Přerově
- školení **použití výpůjčního protokolu v systému Clavius**, Městská knihovna Prostějov
- **setkání knihovníků okresu Olomouc**, ukázky práce s dětmi, příklady dobré a špatné praxe

Tři pověřené knihovny zorganizovaly pro své regiony studijní zájezdy do knihoven. Knihovna města Olomouce připravila exkurzi do Krajské knihovny Vysočiny. Městská knihovna T. G. Masaryka Šumperk uspořádala pro knihovny regionu Šumpersko zájezd do knihoven Bílovec, Ostrava a Hranice. Městská knihovna Prostějov se pak vypravila do knihovny v Oskavě, jejíž knihovnice paní Janků se stala Nejlepší venkovskou knihovnicí Olomouckého kraje roku 2021.

3.3.1. Porady

V roce 2022 se tedy konalo 30 porad, kterých se zúčastnilo 306 knihovníků ze 191 knihoven, což je 40,99 % z celkového počtu obsluhovaných knihoven. To představuje mírný nárůst u všech ukazatelů, které se u porad sledují. Je to pozitivní trend, např. porad se zúčastnilo o 64 knihovníků více než v roce 2021.

Pověřené knihovny připravují porady jak pro profesionální knihovny, tak aktivity pro neprofesionální knihovníky. Problematická bývá nízká účast neprofesionálních knihovníků z menších knihoven na poradách a aktivech. Ta je způsobena tím, že knihovníci z malých knihoven jsou často v produktivním věku a v době konání porad jsou v zaměstnání nebo ve škole.

Dvě porady ředitelů knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí svolala Vědecká knihovna v Olomouci, a to v květnu a prosinci. Obou porad se účastnili i zástupci Olomouckého kraje.

Tab. 5: Porovnání poradenské činnosti

Region	Počet obslužených knihoven		Počet akcí		Počet účastníků	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Šumperk	68	46	9	8	97	83
Jeseník	18	12	3	4	18	29
Prostějov	0	28	0	3	0	63
Olomouc	12	9	2	2	24	26
Přerov	47	57	4	4	46	41
Hranice	11	14	5	5	28	34
Lipník	18	25	5	4	29	30
Celkem	174	191	28	30	242	306

Městská knihovna v Přerově již tradičně zorganizovala pracovní schůzku se starosty obcí zařazených do střediska Přerov, na které byli přítomní zástupci zřizovatelů knihoven seznámeni s vyhodnocením výkonu regionálních funkcí za rok 2021. Byly představeny plány výkonu RF na rok 2022. Metodička VKOL předala aktuální informace k soutěži Nejlepší venkovský knihovník Olomouckého kraje a přiblížila zástupcům obcí projekt Bookstart.

3.4. Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce

Stav výměnného fondu k 31. 12. 2022 činil 224 309 knihovních jednotek. Meziroční přírůstek byl 11 912, zde došlo k poklesu o 534 jednotek. Jako důvod nižšího nákupu knihovny uvádějí rostoucí ceny knih. Výměnné soubory už nejsou jen knihy, ale řada knihoven nakupuje již i stolní hry nebo zvukové knihy. I v roce 2022 se pokračovalo ve výrazném vyřazování ve výměnných fondech. Celkem bylo vyřazeno 12 438 knihovních jednotek. I v roce 2022 se více knih vyřadilo, než nakoupilo. Proto i poklesl celkový stav výměnného fondu. V počtu vyřazených jednotek jsou mezi jednotlivými regiony výrazné rozdíly. Již tradičně se nejvíce vyřazovalo v regionu Olomouc, dále v regionech Přerov, Šumperk a Jeseník.

V roce 2022 neprobíhalo hromadné darování knih v regionu Olomouc, tak jako tomu bývalo v minulých letech. Knihy z výměnného fondu Knihovna města Olomouce darovala pouze v případě velké aktualizace zastaralého a opotřebovaného fondu obce.

V roce 2022 bylo v přepočtu na každou obsluhovanou knihovnu nakoupeno 25,56 nových knihovních jednotek, u obslužených knihoven to je 31,51 nových knihovních jednotek. Každá obslužená knihovna měla pro své uživatele k dispozici průměrně 554,66 knihovních jednotek.

Tab. 6: Stav výměnného fondu, přírůstek, úbytek

Region	Stav výměnného fondu		Roční přírůstek výměnného fondu		Roční úbytek výměnného fondu	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Šumperk	37 256	37 685	2 365	2 390	1 161	2 727
Jeseník	11 145	10 056	644	464	0	1 553
Prostějov	57 531	57 750	1 844	1 637	948	1 418
Olomouc	41 040	40 916	4 066	4 336	7 569	4 460
Přerov	34 006	33 532	1 486	1 188	3 988	1 662
Hranice	26 219	26 519	1 198	1 060	142	191
Lipník	17 441	17 851	843	834	785	427
Celkem	224 638	224 309	12 446	11 912	14 593	12 438

3.4.1. Cirkulace výměnných souborů

Možnost získat soubor knih z výměnných fondů využilo 429 knihoven, což je 92,06 %. To je o 24 knihoven více než v předešlém roce.

Do jedné obslužené knihovny bylo v roce 2022 průměrně dodáno v souborech 266,16 knihovních jednotek.

Knihovny si zapůjčily 2 115 souborů, tedy o 108 souborů méně než v roce 2021. Zde však hraje roli i to, že region Šumperk přestal počet expedovaných souborů sledovat. Vzrostl však počet svazků v souborech, a to o 5 488 knihovních jednotek.

Každá obslužená knihovna si odebrala v průměru 4,93 souborů. Do jednoho souboru bylo zařazeno v průměru 53,56 svazků.

Tab. 7: Cirkulační činnost v letech 2021 a 2022

Region	Počet obslužených knihoven		Počet expedovaných souborů		Počet KJ v souborech	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Šumperk	85	109	565	-	20 211	20 503
Jeseník	20	20	417	710	4 093	6 972
Prostějov	64	64	139	215	8 873	12 042
Olomouc	121	121	413	363	41 040	40 916
Přerov	56	56	157	157	19 672	18 816
Hranice	30	30	264	274	4 037	3 993
Lipník	29	29	268	396	9 868	10 040
Celkem	405	429	2 223	2 115	107 794	113 282

Tab. 8: Průměrný počet dodaných knih v rámci cirkulační činnosti

Region	Průměrný počet KJ na 1 obsluženou knihovnu		Průměrný počet KJ v jednom cirkulačním souboru	
	2021	2022	2021	2022
Šumperk	237,78	188,10	35,77	-
Jeseník	204,65	348,6	9,82	9,82
Prostějov	138,64	188,16	63,83	56,01
Olomouc	339,17	338,15	99,37	112,72
Přerov	351,29	336	125,30	119,85
Hranice	134,57	133,1	15,29	14,57
Lipník	340,28	346,21	36,82	25,35
Celkem	266,16	264,06	48,49	53,56

3.4.2. Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí

Nákup a zpracování knihovního fondu, který je zakoupen z prostředků obcí je prováděn na základě smluv uzavřených mezi zřizovateli knihoven a knihovnou pověřenou výkonem regionálních funkcí. V některých regionech Olomouckého kraje je nákup knih za vlastní prostředky zakotven ve smlouvách (Šumperk, Přerov, Hranice). Knihy jsou díky množstevnímu rabatu nakupovány hospodárně.

Nákupem knihovního fondu, který finančně zajišťují zřizovatelé knihoven bylo obsluženo 150 knihoven, to je 32,19 % obsluhovaných knihoven. V roce 2022 bylo obsluženo o 32 knihoven méně než v roce 2021 a nakoupeno bylo o 1 558 knihovních jednotek méně proti roku 2021. Což představuje pokles u této služby. V předchozích letech jsme zaznamenávali pokles zájmu o tuto službu, vyjímku byl právě rok 2021, kdy

se zvýšil počet obslužených knihoven a počet zakoupených knihovních jednotek. V roce 2022 se opět vrátil trend z let předchozích, tedy pokles. K velkému poklesu v počtu obslužených knihoven došlo v regionu Jeseník.

Z prostředků obcí se knihy do výměnného fondu nakupují v regionu Hranice.

Tuto regionální službu vykonávaly všechny pověřené knihovny. Výjimku tvoří knihovna v Prostějově, která tuto službu neposkytovala. Rozsah obslužených knihoven se v jednotlivých regionech značně liší. Vysoké procento obslužených knihoven mají knihovny Šumperk, Lipník a Přerov.

Tab. 9: Nákup knih do kmenových fondů z prostředků obcí v rámci služeb RF

Region	Počet obslužených knihoven		Počet nakoupených KJ z prostředků obcí		% obslužených knihoven z celkového počtu	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Šumperk	68	59	2 872	2 520	76,40	66,29
Jeseník	16	2	1 601	22	69,57	8,70
Prostějov	0	0	0	0	0	0
Olomouc	19	14	567	357	15,2	11,2
Přerov	45	43	1 998	2 553	78,95	75,44
Hranice	10	8	427	470	32,26	25,81
Lipník	24	24	457	442	77,42	77,42
Celkem	182	150	7 922	6 364	39,06	32,19

Zpracování knih nakoupených z vlastních rozpočtů obcí je realizováno v jednotlivých regionech odlišně. V některých regionech si obecní knihovny knihy obalují nebo si zajišťují dopravu.

Do zpracovaných svazků jsou zahrnovány i dary od čtenářů, které chtějí knihovny zařadit do fondu, a samozřejmě knihy, které si daná knihovna nakoupila sama.

Tab. 10: Počet knihoven využívajících službu zpracování knih nakoupených z prostředků obcí

Region	Počet obslužených knihoven		Počet zpracovaných KJ		% obslužených knihoven z celkového počtu	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Šumperk	74	77	3 372	3 600	83,15	86,52
Jeseník	16	16	1 937	2 272	69,57	69,57
Prostějov	3	4	123	70	2,73	3,64
Olomouc	54	63	3 576	3 503	43,2	50,4
Přerov	46	43	2 367	2 715	80,70	75,44
Hranice	10	8	427	470	32,26	25,81
Lipník	25	25	960	813	80,65	80,65
Celkem	228	236	12 762	13 443	48,93	50,64

Bylo obslouženo o 8 knihoven více než v roce 2021. Zpacováno o 681 knihovnických jednotek více. I u této služby se rozsah obslužených knihoven v jednotlivých regionech liší.

4. Podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit

V prosinci 2019 byl vydán aktualizovaný Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR, kde byla vymezena nová služba poskytovaná obsluhovaným knihovnám – podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit. Cílem je podpora transformace knihoven na informační, vzdělávací, kulturní a komunitní centra obcí.

Náplní této služby je metodická, případně praktická pomoc při pořádání vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit, které přispívají k rozvoji společenského a kulturního života v obci. Je podporována spolupráce se školami, spolky a dalšími subjekty v místě. Pro obsluhované knihovny mohou být připraveny ukázky moderních vzdělávacích aktivit, prezentace příkladů dobré praxe v pověřené knihovně.

Ve třetím roce, kdy je tato nová služba zavedena, začalo více knihoven svým obsluhovaným knihovnám tuto službu nabízet. Knihovna města Olomouce metodicky pomáhala či přímo organizovala kulturní a komunitní akce v obecních knihovnách – podařilo se jí 11 aktivit pro 7 knihoven. Knihovny se postupně učí tutu činnost vykazovat a rozvíjet tuto metodickou pomoc.

V roce 2022 bylo takto obslouženo 20 knihoven v kraji.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu

Revize knihoven v Olomouckém kraji jsou prováděny na základě plánu revizí, tak jak stanovuje zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování knihovnických a informačních služeb (tzv. knihovní zákon). Knihovnám je při revizích nabízena jak pomoc metodická, tak i praktická.

Počet revidovaných svazků se z povahy služby každoročně liší. V roce 2021 bylo v Olomouckém kraji zrevidováno 306 021 KJ ze 158 knihoven.

6. Nejlepší venkovský knihovník Olomouckého kraje 2022

Na slavnostním Setkání knihovníků Olomouckého kraje, které se uskutečnilo 25. října 2022 ve Vlastivědném muzeu v Olomouci, byly vyhlášeny výsledky šestého ročníku soutěže Nejlepší venkovský knihovník Olomouckého kraje. Soutěž vyhlašuje Vědecká knihovna v Olomouci společně s Olomouckým krajem

Cílem ocenění je především poděkovat aktivním knihovníkům za jejich práci a zároveň pozvednout prestiž jejich činnosti a vyjádřit podporu těmto pracovníkům na krajské úrovni.

V roce 2022 vybírala odborná porota z celkem 9 nominací, které poslali obce, kolegové knihovníci, ale i samotní čtenáři. Pořadí na prvních třech místech bylo:

1. místo: Eliška Tomečková z Místní knihovny Velký Týnec
2. místo: Františka Michnová z Obecní knihovny Bochoř
3. místo: Andrea Vernerová z Místní knihovny Nový Malín

7. Závěr

Rok 2022 byl pro knihovny již rokem bez výrazných omezení, kterým musely v předchozích dvou letech čelit. Knihovny se věnovaly čtenářům, pokračovaly a rozšiřovaly svou nabídku akcí pro školy a čtenáře, tak aby nalákaly čtenáře zpět do knihoven, o které velmi často díky uzavření knihoven přišli. Věřme, že se trend obrací a čtenáři se do knihoven vrátí.

Je velice pozitivní, že se knihovny v obcích postupně rekonstruují, stěhují do nových prostor. V mnoha knihovnách metodici sledují pozitivní trendy, kdy i v malých knihovnách narůstá počet besed a akcí, knihovny se zapojují do celostátních akcí na podporu čtenářství.

Na závěr je třeba poděkovat všem pověřeným i střediskovým knihovnám, jejich metodikům a ředitelům, kteří se věnují právě výkonu regionálních funkcí. Dík patří i všem dobrým a nadšeným knihovníkům z Olomouckého kraje, o to víc, že je za námi další náročný rok. Poděkování v neposlední řadě patří i Olomouckému kraji, bez jehož finanční podpory by nebylo možné regionální funkce provozovat. Díky výměnným fondům se dostanou nové knihy do všech venkovských knihoven a knihovnice a vedení obcí mohou využívat metodické pomoci od svých pověřených knihoven.

Tab 11: Frekvence jednotlivých regionálních funkcí, porovnání dle počtu obslužených knihoven

Region	Počet obs. knihoven (bez PK)	Počet knihoven obslužených regionálními funkcemi v Ol. kraji (uváděno bez VKOL)						
		Poradenství, konzultace	Vzdělávání semináře	Porady	Revize a aktualizace KF	Nákup KF z prostř. obcí	Zpracování KF z prostř. obcí	Cirkulace VF
Šumperk	89	55	49	46	35	59	77	109
Jeseník	23	23	11	12	11	2	16	20
Prostějov	110	79	5	28	21	0	4	64
Olomouc	125	126	21	9	56	14	63	121
Přerov	57	57	46	57	20	43	43	56
Hranice	31	31	0	14	8	8	8	30
Lipník n./B.	31	32	2	25	7	24	25	29
Celkem	466	403	134	191	158	150	236	429
V %	100,00	86,48	28,76	40,99	33,91	32,19	50,64	92,06

Příloha: Výkaz výkonu RF, sumář za Olomoucký kraj

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2022
1	Kraj	Olomoucký
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	473
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	20,18
4	Počet obsluhovaných knihoven	473
5	Poradenská a konzultační činnost	
6	počet obslužených knihoven	553
7	počet poskytnutých konzultací	1657
8	počet metodických návštěv	737
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01	
10	počet obslužených knihoven	460
11	počet zpracovaných statistických výkazů	446
12	Vzdělávání knihovníků, semináře	
13	počet obslužených knihoven	164
14	počet všech vzdělávacích akcí	30
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci výkonu RF	29
16	z toho (z ř. 15): počet akcí realizovaných online	0
17	z toho (z ř. 15): počet akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	8
18	počet všech účastníků	434
19	z toho (z ř. 18): počet účastníků akcí v rámci RF	378
20	z toho (z ř. 19): počet účastníků online akcí	0
21	z toho (z ř.19): počet účastníků akcí na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	95
22	počet všech vyučovacích hodin	96
23	z toho (z ř. 22): počet vyučovacích hodin v rámci RF	93
24	z toho (z ř. 23): počet vyučovacích hodin na podporu vzdělávacích, kult. a komunitních aktivit	30
25	Porady	
26	počet obslužených knihoven	199
27	počet akcí	32
28	počet účastníků	339
29	Praktická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit	
30	Počet obslužených knihoven	20
31	Počet akcí, zásahů	22
32	Pomoc při revizi a aktualizaci KF	
33	počet obslužených knihoven	158
34	z toho počet revidovaných knihoven	92

35	počet revidovaných knihovních jednotek	306 021
36	počet aktualizovaných knihovních jednotek	155 150
37	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF	
38	počet obslužených knihoven	150
39	počet nakoupených knihovních jednotek	6 364
40	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF	
41	počet obslužených knihoven	236
42	počet zpracovaných knihovních jednotek	13 443
43	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)	
44	stav výměnného fondu k 31. 12. daného roku	224 309
45	roční přírůstek VF	11 912
46	roční úbytek VF	12 438
47	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	10 866
48	z ř. 45 zakoupeno z finančních prostředků obce	915
49	z ř. 45 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů, příp. dary	12
50	Cirkulace VF	
51	počet obslužených knihoven	429
52	počet expedovaných souborů	2 115
53	počet svazků v souborech	113 282
54	Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)	
55	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu AKS	190
56	počet akcí, zásahů	402
57	Doprava v rámci výkonu RF	
58	počet obslužených knihoven	416
59	počet ujetých km	19 391
60	Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (pouze z finančních prostředků kraje)	
61		
62	Kraj	Olomoucký
63	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	473
64	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	2 711 940,73
65	z toho : nákup knihovního fondu	2 572 450,12
66	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	92 078,40
67	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0
68	Cestovné (číslo účtu 512)	84 260
69	Ostatní služby (číslo účtu 518)	2 136 100,42
70	z toho : doprava	217 126,25
71	z toho : servis AKS	263 546,87
72	z toho : nákup licence na el. zdroje	1 906
73	z toho : nákup knihovnických služeb	1 497 884,36
74	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	5 959 948

75	z toho : platy zaměstnanců	5 765 375
76	z toho : ostatní osobní náklady	194 573
77	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	1 932 381,50
78	Sociální náklady (zákoné a jiné s.n.) (číslo účtu 527 a 528)	169 132,76
79	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	13 016,99
80	Ostatní provozní náklady (nevedeny v ř. 64, 66 - 69, 74, 77 -79)	21 141,20
81	Provozní náklady celkem (součet ř. 64, 66 - 69, 74, 77 - 80)	13 120 000
82	Investiční náklady	0
83	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 81 a 82)	13 120 000
84		
85	Přidělená dotace (krajská)	13 120 000
86	Vráceno	0
90		
91	Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	
92		
93	Náklady	0
94	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	98 204,70
95	z toho: na nákup knihovního fondu*	89 848,98
96	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	0
97	z toho : platy zaměstnanců	0
98	z toho: ostatní osobní náklady	0
99	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	0
100	Ostatní provozní náklady (nevedené v ř. 94, 96, 99)	7 124,60
101	Provozní náklady celkem (součet ř. 94, 96,99,100)	105 329,30
102	Investiční náklady	0
103	Náklady celkem (součet ř. 101 + 102)	105 329,30
104		
105	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování**	1 335 370,07
106	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	1 254 956, 58
107	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostředků obcí)	80 413,49
108		
109	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu	
110	(mimo prostředky určené na RF)***	
111	Celkové částky, které knihovny získaly v daném roce	0
112	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0

113	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0
114		
115	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ****	
116	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	9
117	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	133 833,50